

Zvestoba do smerti.

Sklenjena je osoda nesrečnoga Sigeta. Njegov junaški branitelj, slavni Nikola Zrinji, je zastonj s svojo majhno trumico nečloveškoga vraga terdnjavskoga ozidja podil in podil, zastonj je končano življenje marsikteroga junaka. Hujši sovražnik, kakor je Turčin, uniči vse prizadetje njegovo. Rudeči petelin skače s poslopja na poslopje, strašnim ropotom pada brun za brunom, ostrešje za ostrešjem u žerjavco, ktera se kakor ognjeno morje zdaj tamkaj širi, kjer so poprej terdni zidovi proti nebu svoje ponosne glave uzdigovali. Z vsakim trenutkom se bolj stiska up s sercu hrabrih Slavjanov. Že jih le notrajni grad še brani strašnoj jez Turka in ognja. Zrinji to viditi sklene iz grada na Turke udariti, se še z njimi z zadnjo močjo biti in z božjo pomočjo silnoga vraga premagati, ali pa naj lepše smerti hrabroga vojaka umreti.

Krepko nagovori toraj Zrinji svoje zvesto kardelice. Iz serca so prišle njegove besede, u sercih hrabrih junakov so kakor majhne iskriče na „pogum“ padle, — ga užgale, da mu gasila drugoga ni, kakor — vitežka smert. Vsakomu vre hrabra kerv hitreje po žilah, ko sliši junaške besede svojega gospoda. Vsi se ustavijo u red terdnim sklepom, še u tom zadnjem boju svojo sabljo vragu poskusiti dati, še zadnjikrat se verlo in junaško bojevati za vero, cesarja in dom.

Med trumico teh hrabrih junakov je neki mlad mož, kteroga so besede junaškoga zapovednika scer nadušile, pa je vender tih in, zamišljeno gleda tje u tamno, upaprazno prihodnost. Misli na svoj naj dražji biser, kteroga mu je večni Bog sam u roke izročil, misli na svojo mlado ženko. Misel, da bode ona gotovo u roke divjega Turka padla, da jo u turških rokah strašne muke čakajo, mu hoče ljubezni goreče serce raznesti. Kaj je storiti? Kako jo sramote in muk rešiti? si misli. In vender ne najde druge rešitve za svojo milinko, kakor nečloveško smert. Toraj sklene, da jej hoče sam merzlo jeklo u mlado serčice rinuti, sam življenje končati, ktero mu je od lastnoga dražje. Strašno mu je to odločiti. Ali ljubi jo, neskončno ljubi, in to mu da moč, da stopi pred Zrinjita in ga prosi, da naj mu to storiti privoli. Hitro plane po tom na noge in dere u izbo svoje preljube ženke. Če se bolj približuje izbi svoje ljubljenske, počaseje se gibajo noge njegove, hitreje, in močnejše mu serce bije, in bolj se trese desnica njegova —

U sigetskome gradu stoji pri oknu lepa mlada ženka in solznim očesom gleda strašni ogenj, ki mesto požira. Blede lica so znamnje, da žalost in groza njeno serce napolnuje. Kar stopi nje mož u izbo. Hudi boj njegovoga serca se mu bere u očeh, ves se trese, in strašni sklep mu jezik zavera. Kar zbere še svojo zadnjo moč in z besedami: „Ljuba moja ženka! odpusti!“ zasučje svojo sabljo nad njeno predrago glavico. Ali u istom trenutku čuti nježne ročice svoje ljubljene žene okoli svojega vrata spete. Kakor na višje povelje mu pade smertonosnica iz roke na tla. Začuden, osupnjen stoji. Zdi se mu, da sanja čudne sanje. Kar zasliši besedo preljube žene: „Ah dragi suprug, proč s tim orožjem, proč! Vem, dobro vem, da le sama ljubezen do mene je

vojem sercu rodila taj strašni sklep. Ali vèdi, da te tudi tvoja žena renehoma zvesto ljubi. Privoli joj tedaj, da sme s teboj u slavni boj, s teboj srečno premaga, ali pa na tvojej strani pošteno umerje!"»

Kmalò krijejo njene majhne nožice debele vitežke škorne. Njena oblekica se spremeni u bojno haljo. Terdi oklep obdaja njene persi, in njeni zlati le tančice navajeni lasci gledajo zdaj izpod vojaške. Njena bela desnica seže po britkoj sabljici, in jo krepko zdignuvši reče svojemu možu: „Zdaj pa le urno na boj, da je pred — zmaga ali pa smert!“ Kakor blisk zapustita oba zdaj izbico in kratkrat stojita pred Zrinjitom. Mož mu pove, kaj da se je zgodilo, in si svojega zapovednika, da bi dragoj ženki dovolil na njegovej mi umreti.

Zrinji viditi tako zvestobo je silno ganjen in privoli velikim veseljem, kar je želja zvestih zakonskih. Kmalò stojita mož in žena jeden drugom u junaških verstah. Strašni boj se začne. Boja nevajene mične junakinje tako krepko s sabljo mahajo, kakor da bi se bile in stokrat s kervoločnim Turkom na mejdanu morile. Na strani tega moža se tako hrabro bojuje, da se vse čudi nad njenim pogumom. Nesrečni boj se bolj in bolj svojemu koncu bliža. Že leži Turkov listja in trave na tleh, ali tudi keršansko hrabro kardelice pade vro do zadnjega momka. In ko drugi dan turški divjaki kupe ubitih kraj spravljajo, najdejo dva trupla, ktera sta si še mertva srečo dajala. Na sta trupla moža in žene, ki sta si bila zvesta do smerti. —

Josipina Turnogradska.

R o ž i c a .

Rožica mila, rožica zlata
Na vertu je stala,
Rožica mila, rožica zlata
Se britko jokala.

Pa memo popotje dèček mlad,
Rožico miluje, rožico zlato:
Kaj rožica ti pretakaš solzice?
Al sapa, al slana te je ranila?
I rožica zlata, rožica mila
Pa njemu tako je odgovorila:
O me ne morje strupeni hlad,
I slana nemila ni me ranila.
Vesela ogreva me še pomlád;
Alj senoseki so pokosili
Tovarša mi in tovaršico;
Zatoraj zdaj prelivam solzice
Zatoraj, moj ljubček preljubeznivi!

Rožica mila, rožica zlata
Na vertu je stala,
Rožica mila, rožica zlata
Se britko jokala.

(Iz lj. Slavije.)